

poängterade behovet av en snar lösning och förstärkning av undervisningen i barnpsykiatri.

Under återopande av vad ovan anförts hemställes,

att riksdagen måtte besluta inrätta en professur i barnpsykiatri fr. o. m. budgetåret 1956/57 med placering vid Kronprinsessan Lovisas barnsjukhus.

Stockholm den 26 januari 1956

Elsa Ewerlöf

Elis Håstad

Gerda Höjer

Nr 431

Av herr Larsson i Hedenäset m. fl., om anslag av lotterimedel för befrämjande av teaterverksamheten i landsorten.

Teaterlivet i vårt land har under de senaste årtiondena varit föremål för en kraftig utveckling. Från att tidigare ha varit förbehållen de större städerna blev den yrkesmässiga teaterverksamheten genom tillkomsten av Riksteatern tillgänglig för befolkningen även i andra större orter. Genom verksamhet bedriven av Folkparkernas centralorganisation och Folkkrörelsernas program aktiebolag har teaterlivet ytterligare expanderat och kommit även vissa mindre orter till godo.

Med bildandet av Bygdeteatern 1951 har slutligen organisatoriskt underlag skapats för teaterturnéverksamhet i de minsta tätorterna och på den rena landsbygden.

I Bygdeteatern, som är organiserad dels i en riksorganisation, dels i länskommittéer och dels i lokala kommittéer på de olika spelplatserna, ingår som medlemmar de fyra stora politiska ungdomsförbunden, de största studie- och bildningsorganisationerna m. fl., inalles 12 landsomfattande organisationer. Politiskt och i andra avseenden är Bygdeteatern således helt neutral. Organisationen är icke teaterproducerande utan förmedlar och organiserar turnéer med föreställningar, som framställts av teaterproducerande företag. Sedan sin tillkomst har Bygdeteatern sålunda förmedlat och organiserat turnéer och föreställningar, som framställts av Riksteatern, Svenska dramatikers studio och Folkkrörelsernas program aktiebolag samt i de södra och mellersta delarna av landet av de därstädes belägna stadsteatrarna.

Genom tillkomsten av denna på folkrörelsegrund byggda teaterdistribuerande organisation och genom det samarbete, som denna etablerat med de teaterproducerande företagen, har teaterverksamheten på landsbygden blivit föremål för en kraftig expansion. Som exempel härpå kan anföras, att Bygdeteatern under sin första egentliga spelsäsong, 1952—1953, distribuerade 351 föreställningar, medan den under den sistlidna spelsäsongen, 1954—1955, distribuerade 623 föreställningar. Man kan således konstatera, att teaterverksamheten på landsbygden ständigt vinner ny publik, vilket också framgår av att antalet föreställningar ökat även på den allra senaste tiden. Under halva spelsäsongen 1955—1956, hösten 1955, har Bygdeteatern nämligen distribuerat 367 föreställningar.

För vårsäsongen 1956 måste man dock befara, att Bygdeteatern avsevärt får inskränka sin verksamhet. Teaterrådet, som fördelar det av lotterimedel beviljade anslaget till understöd åt enskild teaterverksamhet i landsorten, har nämligen avslagit en av Svenska dramatikers studio ingiven ansökning om bidrag till kostnader för en teaterturné, omfattande 30 föreställningar, som i samverkan med Bygdeteatern skulle ha genomförts i övre Norrland.

Teaterrådet har under en följd av år beviljat anslag till Svenska dramatikers studio för liknande turnéer, bl. a. för en turné med samma teaterpjäs som den nu aktuella. Anledningen till att ansökningen avslagits synes således icke vara, att teaterrådet ifrågasatt det teaterproducerande företags konstnärliga kvalifikationer eller den aktuella pjäsens konstnärliga kvalitet. Teaterrådet synes också hysa fullt förtroende för den distribuerande organisationen, Bygdeteatern, vilket framgår av ett av teaterrådet till den av Kungl. Maj:t tillsatta teaterutredningen avgivet yttrande, i vilket rådet bl. a. anför: »Teaterrådet vill vitsorda, att den insats Bygdeteatern gjort i syfte att tillgodose teaterverksamheten på landsbygden och särskilt i vad avser de mindre orterna varit betydande och att rådet haft goda erfarenheter av Bygdeteaterns hittillsvarande verksamhet. Teaterrådet anser denna verksamhet vara i hög grad behjärtansvärd och att strävandena till verksamhetens utbyggande bör inom ramen för tillgängliga resurser vinna beaktande.»

Anledningen till att ovannämnda ansökning avslagits synes således enbart vara brist på medel. Enligt upplysningar från Bygdeteaterns riksorganisation har teaterrådet under hand meddelat, att det icke disponerar medel i sådan omfattning, att den övriga delen av Bygdeteaterns planerade turnéprogram kan genomföras. Ytterligare inskränkningar torde sålunda vara att vänta.

Vi finner det anmärkningsvärt och synnerligen beklagligt, att anslaget ur lotterimedel till teaterverksamhet i landsorten tilltagits så snävt, att tillgängliga konstnärliga och organisatoriska resurser inte till fullo kan utnyttjas.

Vi är medvetna om att glesbygderna och de mindre tätorterna inte kan få tillgång till en teaterverksamhet, som i alla avseenden kan mäta sig med de större städernas. De senaste årens utveckling visar dock, att det, trots vissa lokalsvårigheter och ett jämförelsevis ringa publikunderlag, är möjligt att genomföra omfattande turnéer med föreställningar av mycket god konstnärlig kvalitet. Den bredd och omfattning, som teaterverksamheten på landsbygden fått under senare år, torde till väsentlig del få tillskrivas den samlade insats, som folkrörelserna gör i Bygdeteatern.

I detta sammanhang vill vi även framhålla, att betingelserna för kulturlivet på landsbygden väsentligt ändrats genom befolkningens ändrade livsföring. Radion och i viss mån även filmen har stimulerat och skapat ett djupare kulturintresse. Vi finner det angeläget, att dessa behov tillgodoses i största möjliga utsträckning. Visserligen är en expansion i dessa avseenden beroende av ett breddat publikintresse och utbyggandet av erforderliga organisatoriska resurser, men då dessa grundläggande förutsättningar skapats, bör det allmänna icke tveka att ge kulturverksamheten sitt fulla stöd.

Vi finner det synnerligen angeläget, att de nu otillräckliga anslagen till teaterverksamhet i landsorten snarast blir föremål för en väsentlig höjning, i all synnerhet som lotterimedlen, från vilka ifrågasvarande verksamhet erhåller anslag, årligen utvisar ett ständigt ökat belopp, samtidigt som statsrådet och chefen för handelsdepartementet i statsverkspropositionen förebådar en höjning av priset på lotterna i penninglotteriet, varigenom ytterligare medel bör kunna ställas till förfogande för här åsyftade verksamhet.

Med stöd av vad vi ovan anført får vi hemställa,

att riksdagen vid behandling av frågan om avsättning till lotterimedelsfonden måtte anhålla hos Kungl. Maj:t om vidtagande av sådana åtgärder, att teaterverksamheten i landsorten nöjaktigt kan tillgodoses i enlighet med motionens syfte.

Stockholm den 26 januari 1956

Harald Larsson
i Hedenäset

Erik Magnusson

Ivar Jansson
i Kalix

Ragnhild Sandström